

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
г. пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а. місяць . . . 1 70 кор.

За границю:

цїлий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми вирости; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руське ми серце і віра руська.» — З Руслапових іслів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під
ч. і. п. Дзямбровского (Хорун-
щини). Експедиция місцена
в Агенції Соколовского в
пасажи Гансманна.

Рукописи звертає ся лише
напередіе застереженя.—
Рекламации неопечатані
вільні від порта. — Оголо-
шеня зняжній приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надїсланим» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Поражене молодочехів на Моравії.

(+) На Моравії відбули ся тепер вибори до сойму на основі нової ординації виборчої, котра єсть вивелідом німецько-чеської угоди переведеної там на основі національного катастру поміж обидвома в краю поселеними народностями. Німці, котрі, що до населеня є в дійсности значною меншостю в Моравії, мали доси велику перевагу в соймі, а Чехи, котрі становлять переважну більшість на Моравії, були доси в соймі в меншости. Побачивши, що ті відносини на довше не дадуть ся удержати, Німці обезпечили собі свій стан посіданя, і зрekli ся своєї переваги в користь Чехів. (Над сим моравским прикладом повинні би у нас зріло застановити ся Поляки).

Вибори до моравского сойму, які минувшого тижня покінчено, видали вельми знаменний вислід, котрий має багато поучного також і для нас, Русинів. Ми вже нераз вказували на те, як то молодочехи перед 16 роками нанесли страшний погром старочехам, котрі провадили довгі літа реальну політику під проводом таких знаменитостей політичних, як Палачкий, Рігер, Цайтгаммер, Маттуш і ин. і приспорили чеському народови тривкі підвалини до єго світлїх народних відродив. Одначе намятні віденьські пунктації за гр. Таффого переведені, котрі були впливом порозуміння між Чехами а Німцями в національно-язиковій справі, послужили молодочехам боввим оружем, щоби з шумним прапором чеського історичного права (котре н. пр. д-рови Грегрови давнійше не здавало ся вартним нюха табаки!) виступити проти старочехів з найострійшими докорами народної зради і змести їх при виборах до державної ради 1891 р.

Молодочехи вийшли яко могутне політичне сторонництво, зложене з дуже талановитих і горячих бесідників і з того часу почала ся остра опозиция, що відтак перейшла в обструкцию і валила одно міністерство за другим. Але се «боєве становище» було як раз початком кінця молодоческої політики. Вправді повело ся їм за гр. Баденього осягнути язикові розпорядки для Чех і Моравії, але наслідком німецької обструкції втратили они сі розпорядки і намагали ся бодай на иншим полі винагородити собі сую втрату. Молодочехи переогодом постаріли ся і прийшли до переконаня, що їх

попередники, старочехи, були поважними і практичними політиками і переогодом почали навертати на староческу дорогу, домагаючи ся чеського університету на Моравії, чеської мови у внутрішнім урядованю і т. и., але сих домагань не вєшли они й до нині осягнути. Очевидно високонастроєну молодоческу скрипку почали они строїти низше, а се вихіснували проти них чеські радикали і аграрники, котрі почали ще висше настроювати свої скрипки. При ріжних пізнійших і доповняючих виборах молодоческі поважні політики перепадали супроти радикальних крикунів в роді Фресля, Соботки, Штернберга і т. п., а вжеж рішучим пораженем молодочехів показали ся недавні соймові вибори на Моравії. Молодочехи з загальної і селяньської куриї на 53 мандати здобули лише 6, отже не осягнули навіть 12%, а хоч в містах переважно ще удержали ся, одначе перестали бути рішаючим і в політиці провідним сторонництвом, а се неперечно відбє ся також при виборах до державної ради в Моравії і в Чехах. Був кінць, та зіздив ся, можна сказати до сєго нашою пословицею, молодоческий радикалізм зужив ся, бо на єго місце виступили такі живла, що радї вести лише боротьбу задля боротьби без всякого реального успіху. Чеський нарід на Моравії може одначе тим потїшати ся, що чеське духовенство, котре останними часами взяло ся до живої народної праці, здобуло поважне число мандатів, так що сєгодня стає рішаючим чинником в моравскім соймі. Отсєй приклад моравско-чеського духовенства повинен би найти наслідване поміж нашим руским духовенством, котре стоїть в такій тісній звязи з народом, а тоді при солідарности, ревности і добрій організації не буде можливим вибір руских послів до державної ради, котрі би піддержували і попірали плюгаві протирелігійні змаганя і інтерпелляції всенімецьких або соціялістичних послів.

Відгуки львівського віча.

Недільне віче львівських Русинів, скликане пос. Романчуком було знаменним з багато зглядів. Передовсім треба завважати, що головний акорд, який дрожав у всіх промовах бесідників і у всіх окликах публики, се почуте глибокого жалю та урази до урядительства, що посвятило рускі інтереси захланним затїям польської шляхти, навіть против опінії

польських демократичних і людських партій. Сей акорд звучав так сильно, що заглушив зовсім звичайні на наших вічах наріканя на Поляків і їх експанзивність. Було се так маркантним, що один з польських репортерів відозвав ся при кінци віча: «чудує мене, що перший раз на рускім вічу я не чую, аби їхали на «Ляхів»... Видко, що не то наші політики, а навіть вічеві бесідники прийшли до пересвідченя, що тут не допоможуть проминаючі, хоть кренкі слова, а тільки поважні, витривалі діла.

Неменше знаменним було се віче дебютами нових бесідників. Хотий тут на першій місци належалоб поставити д-ра Охримовича, то приглянемо ся наперед силветці представителя академічної молодїжи п. Назарука, бо з нею скорше справимо ся. «Діло» в своїм справозданю в віча поминуло зовсім мовчанкою виступленє п. Назарука против д-ра Охримовича, против Народного Комітету і єго кандидата д-ра Колесси, а потїшившись тим, що немов то він репрезентував тільки частину молодїжи, виписало єму ось які компліменти: «П. Назарук бесідник з темпераментом і з розмахом та очевидною вправою. Єго вимова однак — думаємо — лише зискала би, коли би п. Назарук не мішав радикалізму із персональними напастями на поодинокі особи. Радикалізм прецінь не виключає товариських форм (!) у трактованю політичних противників.»

Хотий не хочемо оспорювати ораторських кваліфікацій п. Назарука, то думаємо, що компліменти зі сторони «Діла» на єго адресу серед таких обставин є тільки доказом браку цивільної відваги і страху перед пайдокрацією. Тож для доповненя тої силветки подамо вше осуд д-ра Антоневича на промову репрезентата молодїжи, заміщений в ч. 256 «Галичанина».

«Весьма неприємно тронуло мене, що на вічі бил так тяжко оскроблен старий Романчук, і то за свою віжливость. Он созвал віче, щоби львовських руских жителєй точно поинформувати о діяльности русского клуба, о печальном положенїі і получить совет і указанія от своїх інтелігентних соплеменников, що слідовало би дальше ділати. І отвітом на ту віжливость, а даже любезность било, на жаль, недовіріє і всякого рода упреки. Упрекнути могли г. Романчука только ізбиратели, а не люди, приглашенні ним яко мужи довірїя...»

«Печально і то, що найтяжшій упрек пал є той сторони, от котрой най-

менше можна було того очікувати, а ще печальніше то, що у прегсділані за «нову еру», которая, правда, була для вищого діла тяжелим ударом, но которая собственно причинилась к усилению народовецкой партіи, одолжающей свое нинішнее значеніе іменно «новой ері». Тут уже не віжливость, но простая благодарность была сильно нарушена. Ми никогда не прійдем к ладу, если не будем держатись принципа, що не годится упрекать ні ваших ні наших политиков, если ми не в состояніі їм доказати, що в своїх діствіях они руководились злобою іли эгоизмом. Ми, конечно, должны вірити, що они ділали в доброй вірі і желали блага для своего народа і края, а если від них успіхов не оказалось, то они не виноваті, слідовательно і не позволительно їх упрекать.

Представитель украинофильской студенческой «Громади» допустил ся плагиат і присвоил себѣ мою давнюю роль, так як я первый дерзнул порицати «новую еру». Но я ему радо прощаю, ібо он-то признал мимовольно старому «кацапу» правду і причинил ся к моему триумфу і удовольствию. «Новую еру» слідовало би осуждати, так як она понизила нас і визвала несогласіе в русской родині (!), но г. Назаруку діло то не било к лицу.

Не слідовало молодому студенту наносити обиди также і д-ру Охримовичу, становшему з достоинством на висоті своей задачи, умівшему віжливо своїм воззрѣніем висказати і дати требуемый совет относительно дальнейшей нашей деятельности в нинішнем печальном положеніи. Не слідовало молодого редактора газети уже на самом вході обкидати колодами і тернем, так як он на то еще не заслужил.

Сі вискази «старого кацапа» — як себе називає др. Антоневич — самі про себе домагають ся коментаря зі становища нашої міжпартійної політики — однак промову г. Назарука характеризують достаточно. В виду сего не уважаем потрібним дальше занимати ся нею, тим більше, що супротив молодіжи належить завсїгда придержувати ся як найбільшої міри виrozumілости.

Др. Охримович дав ся пізнати не яко оратор, який міг би сугестіонувати тисячну товпу народа, але як чоловік простої, щирої і отвертої вдачі, який навіть свою непорядностию викликає симпатию до себе. Та в політиці, а особливо в тій «вічевій» — коли не сказати демагогічній — не такі прикмети цїнять ся, а здорові п'ястuki та лікті, що би перештовхати ся поміж других, гримкий голос, що би перекричати, беззглядність, що би напасти на другого та брак всяких скрупулів, що би найбільшу нельогічність або пустий парадокс виголошувати як неомильну правду, яка мусить викликати ефект і здобути оплески товпи. Однак поза те все др. Охримовичу треба зробити оден річевий заміт: з его уст впервые упало слово консолидація, а коли слідующий бесідник заінтерпелював его, що має значити се слово, чи не злуку з москвофілами, редактор «Діла» відозвав ся вже зі свого місця: «Як треба, то і з дїтьком лабатим!»

Хотяй як непочесним іменем назвав др. Охримович своїх будучих союзників, то москвофіли причепили ся его вислову, як своей ратунковой дошки і на всі заставки почали за се величати его і будучу консолидацію. «Галичанин» присвятив сій справі вступну статью за раз після віча, а також др. Антоневич основує свої «консолидаційні» виводи на сїм «крепким» вислові редактора «Діла», який в інших обставинах можна би уважати за простий lapsus linguae... (Дальше буде).

Exposé бар. Еренталя

Новий міністер заграничних справ бар. Еренталь (Aehrenthal) виступив впервые з выводом про заграничну політику, який зі згляду на сю обставину, як і на характеризоване ходу заграничної політики нашої держави, годить ся подати у повнім змісті. Загально замітити треба, що вивід бар. Еренталя відзначає ся звязлостію та ясностию, а браком всяких дипломатичних загальників, які тільки уменшують звичайно вартість таких комунікатів.

Нині маю честь — сказав бар. Еренталь — перший раз появиити ся перед делегациєю яко міністер заграничних справ. Однак моя задача є сим разом о стілько лекша, що над заграничною політикою вела ся широка дискусія на послідній делегацийній сесії. Моя задача є надто лекша з сего згляду, що Австро-Угорщина удержує приязні, на взаїмнім довірю оперті взаємини з усіма чинниками европейської політики.

Політика монархії є політикою, що так скажу, дальшого ходу. Знає ся мені, що не потребую підносити сего з натиском, що буду уважати за свій обовязок удержувати і надалше як найстараннійше сї відносини.

З Німеччиною лучить нас щира приязнь, яка опирає ся на взаїмности великих інтересів. Ся щира приязнь не тільки від 25 літ становить одну з найестественнійших заповрок мира, а взагалі виходить на користь европейській державній системі і буде — про се я глубоко пересвідчений — також в будучині відтворювати як найспасеннійший вплив в душі мирної політики. Мій недавний, короткий побут в Берліні і моя розмова з кн. Більвом дали мені можливість ствердити з вдоволенем, що наші наміри є зовсім згідні.

З Італією, другим чинником в тридержавнім союзі, удержуємо сердечні і щирі зносини. З нагоди обнята мною управи міністерства заграничних справ, наступила межі мною а італійским міністром заграничних справ г. Тітонім приязна виміна думок, яка в недвозначний спосіб ствердила поновне ествоване сердечних відносин межі обома правительствами. Виходячи з сеї засади, що обективно судячи, межі нашою монархією а Італією нема жадних суперечних інтересів, я думаю, що ми з італійским королівством так само, як дотепер, будемо могли поступати згідно у всіх великих справах. Добрі відносини, які ествують межі правительствами, улекшать нам спокійне розгляненє і осужденє

приключающих ся, на жаль частійше, дрібних задирок і дозволять нам вплинути успокоюючо і вияснити публичну опінію, яка часто стає нервовою і сходить на блудні дороги.

Щира приязнь, довше чим від десяти літ, ествує межі Австро-Угорщиною а Росією. Сильно пересвідчений про те, що у всіх важних квестіях інтереси Австро-Угорщини і Росії ідуть рівнобіжно, на своїм нинішнім становищі зверну, як само собою розуміє ся, головню увагу на се, що би сї існуючі звязи приязни удержати і на дальше. При моім працянні в Петербурзі я міг ствердити поновно, що тамошнє правительство поділяє цілковито сєй погляд і має ті самі наміри. Можемо на підставі приязних пересправ з російским міністром заграничних справ г. Извольским поглядати зі спокоєм на дальнє співділанє обох держав, яке в інтересі удержаня мира змагає до поліпшеня побуту народів европейської Туреччини.

Тажко з західними державами удержуємо як найліпші відносини. Се відносить ся так до Англії, як і до Франції, а мою задачію буде удержати сї відносини і дальнє незаколожені, а де се буде можливим, зробити їх еще сердечнійшими.

(Конець буде).

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В пятницу: руско-кат. Катерини вмуч.; римо-кат. Амвровзия. — В субботу: руско-кат. Клименуия п.; римо-кат. Неп. Зап. Пресв. Діан М.

— Нашим політичним школярам під розвагу. На недільнім вічу у Львові оден політичний мудрагель поставив резолюцію, що би тим руским послам держ. ради, що були проти обструкції, виразити негодованє, а тим, що були за обструкцією, але її не виконали, виразити невдоволенє. Варто їм пригадати слова німецкого канцлера Більова, від которого і редактор Гаїдамаків може ще дечого навчити ся, висказані в німецкім парламенті 15. марта 1905. р. «Fürst Bismark bemerkte, говорив кн. Більов, dass »Entrüstung« kein politischer Ausdruck sei. Der Politiker würde durch Vorgänge mehr oder weniger unangenehm berührt. Er reagiere in dieser oder jener Weise auf Vorgänge, aber entrüste sich nicht. Die Politik ist eine praktische Kunst, die praktische Ziele erstrebt.»

— «Діло» подало недавно з «Економіста» вельми знамениту, як раз «Під теперішню хвилю» написану новинку, котру можна буквально приложити до молодих політиків сего табору і булоб вельми хосенно, що би редакция «Діла» сю новинку оправлену в рамках поставила на столику кожного редактора і помічника редакційного, що би пишучи до дневника своего все мали то на тямці, що перепечатала з «Економіста». Ось та новинка звучить:

Уроджені опоненти. В посліднім числі «Економіста» читаємо ось які влучні замітки: Трапляють ся у нас нераздивні одинці, які вродились мабуть під злою звїздою. Всюди впроваджують вони незгоду, недовіре, непорозуміння. Може того не робять вони й свідомо, умисно, а по просту не вміють поступити инакше. Ті люди мають терпкий голос; вони не проявляють ніколи сердечности, ні вдоволеня, у ста їх все

мають лиш слова нагани, докору. Найпростіша дорога видає ся їм злою; вони все доглядають сего, що не зроблено, а замовчують се, що сталося доброго. Як приступлять пр. до товариства, то позірно для того, щоб ему помочи, а по правді на се лише, щоб критикувати, не задаючи собі однак ні трішки праці, щоб поправити се, на що нарікають. Замість шукати найлучших, найсильніших точок товариства, усмотрюють найслабші з них, щоб ослабити віру в будучність его. Для них свідланє в нічим, як лише предметом вічної іритації. Замість напрямити сліпого, прийти в поміч каліці, потішити врозпаченого, прають свої жала в надражливійші місця і вмовляють в слабших характером, що все пропало. Кожде майже наше товариство має певне число таких оповентів і єдино люди розумні і сильної вдачі можуть їх усунути або побідити. Кожий проте, приступаючи до якогось товариства, повинен бути приготований на се, що здібле там товаришів, подібних до висше описаних. В певних границях люди сї й ужиточні, бо становлять рід балаясту, при помочи якого суспільний будівничий випробовує витривалість нового будинку.

— **3 тов-а «Міщанський ремісничо-промисловий Союз кредитовий у Львові».** Після ухвали надзираючої Ради з 31. жовтня с. р. буде товариство «Міщанський рем.-пром. Союз кредитовий у Львові» приймати вкладки до обороту на вкладкові книжочки за опроцентованєм 5% від ста, а уділювати позичок на 7% від ста з одноразовим побранєм 1% на кошти адміністрації. Льокаль товариства знаходиться в домі «Просвіти» ринок ч. 10. І пов. Години урядові від 7. до 9. з полудня. — *Управа.*

— **Поминальне богослужєне.** Діймаючи втрапу понесло Товариство св. Ап. Петра в наслідок передчасної смерти свого чотиролітного, вельми діяльного і заслуженого голови бл. п. о. крил. Богдана Пюрка. Покійник був душею товариства; він воскресив его до життя, витичив ему шлях, а своєю запопадливістю поставив кріпкі основи для его гарного і скорого розвою. Товариство уважав він своєю дорогою дитиною, якою піклувався навіть і на ложі болізни.

Пам'ять заслуженого покійника помяне виділ Тов-а поминальним Богослужєнем, яке відправить ся в суботу дня 8. грудня с. р. о год. 8½ рано в церкві духовної семінарії при ул. Коперника ч. 36.

— **Заліщицка філія «Просвіти»** уряджує два триденні курси пожарничі в Заліщиках і в Тлустім. Учители буде практично і теоретично делегат інструктор львівського «Сокола». В Заліщиках будуть відбувати ся вкладки в днях 10, 11. і 12. грудня, в Тлустім в днях 13, 14. і 15. грудня. Виділ філії просять і звиває читальні «Просвіти», щоби конечно вислати бодай по двох молодих і письменних своїх членів на курси. Читальні судового повіту заліщицкого мають прислати своїх відпоручників до Заліщик, а з судового повіту товстецького до Тлустого. Зголошеня учасників посилати до Заліщик найдалше до 8. грудня на адресу п. Івана Стернюка, до Тлустого найдалше до 11. грудня на адресу о. Т. Курняка. Учасники будуть мати безплатний нічліг, а явити ся мають дня 10. о год. 9. рано. На кошти курсу має прислати виділ читальні за своїх делегатів по 1 К.

— **3 Черновець** доносять: Недавні часи, коли на черновецькій теології не було завдяки ромунізаторському теророви й одного Русина, а отсе приходиться ся сконстатувати, що число руских богословів виносить нині поверх 20 а що більше, що они почули konieczність zorganizованя в окреме руске товариство. Статути сего товариства, аналогічного до волоської «Academia ortodoxa», порішили рускі богослови сего року і передали їх враз із просьбою о затвердженє до консисторії. Оноді явила ся депутація гр.-прав. руских

богословів також і у митрополита Ренти з просьбою о дозвіл отворити товариство і прийняти протекторату над ним. Митрополит прийняв просьбу депутації ласкаво, так що годі сумнівати ся в успішне поладженє сего питання так важного для руских богословів.

«Буковинський Боян» в Чернівцях устроює дня 9. с. м. концерт в салі Музичного товариства. Початок о 7½ год.

— **Вісти з закорд. України.** В українських часописах лучають ся дуже часто статі про потребу укр. катедр на університетах, що лежать на областях укр. території, се є в Києві, Харкові і Одесі. В останнім числі «Рідного Краю» помістила таку статю д. Олена Пчілка. Она оповівши про збори укр. студентів в Києві в справі укр. катедр, пише дальше в тім длі:

«Клопочуть ся далі, — деж вяти тих учених, отих українських лекторів? Сказати правду, чудовато иноді толкують ся про се, називаючи скілька імен: одні кажуть, що треба кликати назад з Галичини Грушевського, другі називають Еварицкокого, треті — Стешенка. Не заперечуємо, що сї учені можуть стати на університетській кафедрі, — кождий в своїм обсягу, — скажемо однак, що хибаж у скількох іменах вся сила! Та хибаж мало в нас сєї інтелектуальної сили? Хибаж мало вона, та українська розумова сила, заповноє й українські й столичні університети, або інші академічні заклади? Хибаж не моглаб вона ступити на кафедри українські? — Перешкодою тому називають — мову, ту нещасливу українську мову! Та хибаж інтелігентна Україна вже справді така «недоріка», що в крайнім разі може лиш провадити по українськи тільки «комнатну балачку»? Також бо й тепер уже пишуть по українськи поважні розправи, читають ся, — вже й давненько, по ріжних громадках, — а тепер і по ширших наших просвітних «товариствах» — реферати, розправи, висліди. Отжеж і находять якоесь люди відповідну українську мову для того всього. «Всеж таки, мовляв, треба ученої вправи, практики, а деж вона в нас?..» Се не те, що в Галичині... Щож, — коли осібні приклади пояснюють краще, то згадаємо такий приклад: відомий київський історик, О. Левицький, всі свої учені твори видає в Києві, казатиби, офіційною у нас ученою мовою — російською; та коли він один свій учений історичний вислід схотів послати до галицької «Зорі», то взяв та й написав его по українськи. Або згадаймо ще яскравіший приклад — Мих. Драгоманова: історія его письменної праці — відома. Візьмім ще приклад і львівського професора Грушевського. Вінже не проходив, як галицькі Студинські та Колесси, гімназій з українською мовою, — учив ся він в київській гімназії та університеті, всю науку пройшов по російськи, — однак читає в Галичині, у Львові, лекції по українськи. Писав — і читає, і вважає ся одним з найкрасших львівських професорів. Не без труду буде для наших молодих доцентів починати читати лекції по українськи, — се звичайна річ; алеж, коли наші лектори будуть знати, що їх жде численна аудиторія, прихильна, жадібна до послуханя української лекції, то візьмуть ся до тої праці, читати по українськи. Се не буде якоесь «іддобрюванє» до слухачів, а річ зовсім натуральна. Може бути, що за яким часом не тільки молоді доценти, а й наші Д—евичі, Б—ліи й інші перейдуть до читаня своїх лекцій — по українському; може спогадають, що й вони сиравній Українці, «з діда-прадіда», може почують десь там у середині, що вони не до краю перевернулись — і стануть до української кафедри, і може читатимуть українську лекцію не згірше від молодих доцентів... Та не тільки «наші» професори, а може статись, що навіть і совсім таки чужинці; П—тці й інші, що займають ся обсягом наприклад української давньої письменности ради П «цікавого історико-літературного матеріалу», — підучать ся української мови (якою тепер «не владбють»), та й почнуть нею гарненько читати лекції перед тою прихильною аудиторією... Сподіваємось і такого! — Щастя Боже!»

— **Постуденіло.** В західній Галичині і в Карпатах падав вчера сніг при заверусі, через те так дуже постуденіло у цілій східній Галичині.

— **Посол-силач.** Суботня бійка в палаті послів, викликана чеськими радикалами, відкрила у одного з послів незвичайну силу. Тим силачем є пос. Прохаска, котрий грубого нос. Голяньского, атакуючого президиальну трибуну, взяв на руки як малу дитину і заніс его на своє місце та посадив на крісло. Підчас перерви президент гр. Фетер погратулював Прохаску такої сили, а сей на ствердженє тої сили, винав срібний реньський і вігнув его між пальцями. Крім Прохаски мають мати геркулєву силу ще послы Фінк і Гагенгофер.

— **Крадіж папського вагона.** Італійські дивенки доносять, що з вазового парку фльоренцького пропав без сліду т. зв. папський вагон, котрого папи римські уживали аж до 1870 року. Вагон сей був мальований ясно-синою краскою, а на чотирох рогах мав гарно різьблені статі ангелів. Внутрішнє урядженє вагона було незвичайно величавє. При головній стіні стояв малий престолік, при якій Св. Отець відправляв службу Божу, вибираючись в яку подорож. Крадіж викрито з нагоди медіолянської вистави, коли комітет сєї вистави попросив заряд залізниць о випозиченє того вагона. Тепер хоче заряд залізниць відбудувати такий самий вагон точно після задержаних взорів.

— **3 залізниць.** По поводу переповненя магазину товарового на стації Перемишль, як і в наслідок надзвичайно сильного напливу товарів і повільного їх відбору адресатами скорочує ся, з застереженєм додаткового затвердженя п. к. міністерством залізниць по мысли постанов §. 69. 7., 1) час вільний від складового для відбору товарів, яких залізниця не є управлена перевозити в отвертих вазах з 4 на 2 дни, 2) за висше під 1) наведені товари підвиснає ся приписанє тарифою складове о 100%.

— **Дрібні вісти.** В Самборі застрілила ся оноді учителька місцевої нар. школи, 29-літна Вероніка Витальська з розпуки по утраті посади. — В Батятичах, жовківського повіта, згоріли 4 господарські загороди. Шкоду оцінюють на 6000 К. — На фільварку в Тростянци, добромільського повіта, згоріла стайня з 41 штуками худоби. Шкода виносить 16.000 К. — В Колодівці під Станиславовом огоріло оноді 7 селянських загород.

— **Репертуар руского театру в Стрию.** (Саля «Народного дому». Початок 7½ вечером. (Лише 8 вистав).

В суботу дня 8. с. м. «Продана наречена» опера в 3 діях Ф. Сметани. Музика війскова. Виступ п. А. Гаєка. (Ціни місць підвиснені)

В неділю дня 9. с. м. «Гандзя» драма в часів Руїни в 5 діях Карпенка Карого.

Ві второк дня 11. с. м. (Новість на рускій сцені) «Корисна посада» (Хабарники) комедия в 5 діях Островського.

Білету на тоті представленя замовляти можна в «Народній Торговлі».

— **Репертуар міського театру у Львові.**
В четвер: «Тангайзер» Ваґнера.
В п'ятницю: «Росмерсгольм» Ібзена.

Други Соколи і Сонілки! Пам'ятайте, що львівський «Сокол» збирає жертви на будову свого дому.

Телеґрами

з дня 6. грудня 1906.

Відень. N. W. Tagedl. доносить з Будапешту на основі інформацій з двірських кругів, що цісар згодив ся на заведенє numerus clausus членів палати вельмож.

Проект виборчої реформи має в тій палаті запевнену більшість.

Шанґай. В середущих Хінах настає страшний голод. 10 мільонів населеня не має що взяти до рота.

Київ. В середмістю викрито друкарню соціал-демократів, котра друкувала «Салдатський Голос» і прокламації.

Фез. Мароканський міністер війни машерує з відділом 1.500 людей до Тангера, щоби впорядкувати тамошні відносини.

Богдан Лепкий.

З дослідів над Шевченковою „Наймичкою”.

(Конець).

Коли побачив, що Телімена починає брати молодого хлопця на свої любовні штуки, перестеріг його легкою погрозою.¹⁾ Так само, коли запримітив, що граф звернув свою увагу на Зосю обійшовся з ним навіть досить нечемно.²⁾ Коли побачив, що Тадій гонить дорогою до ліса без капелюха з білим, сумним лицем, перервав нараду зі шляхтою і пішов за ним,³⁾ на те, щоби на ловах влучним вистрілом між дві голови свасти жите сина.⁴⁾

А його розмови з суддею в книзі VI? Кільки там тривоги о добро сина? А опіка підчас битви (книга IX.) а заходи, щоби зберегти його перед карою по битві! Бернардин, вдаючи чужого чоловіка, доглядає сина, та провадив його в бурливий і небезпечний час, через молодість, війну... Авальогію між Робаком а Ганною добачити не трудно. Обов криють ся зі своїм „я“. Робака стає черцем, Ганна наймичкою. Обов мають тяжкий гріх на душі, котрий хочуть спокотувати. Обов люблять своїх дітей і тому хоть вдають чужих, опікують ся ними, виховують їх і кермують їх судбюю. Обов перед смертю зраджують свою тайну.

Робака, хоть мав намір понести єї на другий світ а прецінь не міг побачити пана Тадія в останнє і не сказати єму сину.

Тая сцена в „пану Тадію“ описана так само коротко без ніяких ефектів, з незвичайною простотою як у Шевченка і так само лшшає вона дуже глибоке вражіннє.

„Robak ku piersiom cħerca przyc’snawszy I na głowie mu na krzyż położywszy dlonie, Spojrzał ku niebu i rzekł: „Synu! Z Panem I zapłakał... A już był Tadeusz za progiem“.

(Сторона 253.)⁵⁾

Ріжницї між Бернардином Міцкевича а Ганною Шевченка засновують ся на їх соціальнім становищу на обставинах, серед яких вони поставлені та на артистично-літературнім заложенню обох творів. Бернардин-шляхтич, з вдачою, бурливою, індивідуальністю та стільки сильна, що пографить тры ти цілим повітом, Ганна звичайна собі селянка. У Бернардина вина доволі замотана, засновує ся на конфлікті любови з німстою, гордості а пониженнем — гріх Ганни для вбої й для

¹⁾ ... marszczył się, uśmiechał, Wreszcie kiwnął nań palcem. Tadeusz Robak palcem po nosie dawał mu znak

²⁾ Zbudził Hrabiego szelest na plecach i Był to Bernardyn kwestarz Robak, a Podniesione do góry węzłowate sznurki. „Ogórków chcesz Waśc, krzyknął, oto Wara Panie od szkody; na tutejszej Nie dla Waszeci owoc; nie z tego nie

³⁾ Ibidem. Сторона 102.)

⁴⁾ On nas wszystkich zawstydził; oј dziel- Gdym drżał, gdym się do cyngla dot- On mi z rąk flintę wyrwał, wycelił, Między dwie głowy strzelić! sto kro- I zapłakał... A już był Tadeusz za pro-

⁵⁾ Цікаво порівнати з останніми словами „Наймички“. Прокинув ся... до матери — а мати вже спала.

д угих рівно зрозумілий. У Бернардина патріотизм виступає поруч почування батька, в „Наймичці“ того мотиву зовсім нема.

Робака се оден з героїв великого образу історично побутового, наша наймичка однока первостепенна постать хутірної поеми. І т. д.

Не входжу в подробиці обох креацій та не беру ся рішати, чи се тільки случайна схожість, чи відгук впливу Міцкевича на Шевченка.²⁾ Але думаю, що навіть колиб воно й так було, то Ганна є людиною живою, з власним серцем і власною кровю, індивідуальністю сильно окремішною, постатью артистично і знаменито подуманою і відтвореною, жінкою не лиш в літературній галерії українських жінок, але й в загалі на стільки оригінальною, що стрівши єї, ми не думаємо, до кого вона подібна, тільки приглядаємо ся тій гарній появі та слїдим за тихою драмою єї життя з тим естетичним вдоволеннєм і таким благородним зворушеннєм, яке нам дає тільки правдива, велика поезія.

²⁾ З „Воспоминаній“ Чужбинського знаємо, що Шевченко, як раз 1843. року, перебуваючи у нього, попрочитував багато польських книжок, що в дїяку читали вони „Dziady“ і що Міцкевича більше всіх полюбив тоді Шевченко. Він деклямував часто: „Też po świecie błądzą szerokim“ і прибував перекладати деякі поезії автора „Пана Тадеуша“.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

(Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Секетускої і Коспюшка у Львові.)

Приїхали дня 5. грудня: Пис. Волод. Курілович з Римакова, о. Барабан, о. Віктор Мазикевич з Диниск, Альбін Демкович Добрянський з Волосянки великої, о. Мод. Дійстрацький з Стегняковець, о. Григ. Павлюк з Середця, о. Григ. Романець з Кляжиполя, о. Кость Курилло з Ліска, Павло Коллджин з Борині, о. Вол. Рихлевський з Висоцька вижного, Петронеля Ваурик з Підкаменя, о. Стефан Крушельницький з женою і Анастасія Глібовицка з Наварні, Марія Віханьська з Золочева о. Т. Еффинович з Поповець, о. Емиліян Бачинський з Русятин, Юлія Вноровська з Бродів, др. Андр. Могильницький з Сокала.

— Снарбник львівського „Сокола“ має на пред ж білети до фізикара по низьких цінах Провізія з білетів призначена на дохід „Сокола“.

Рухові вправи в львівськїм Соколї.

Члени: Понедїлок, середа, пятниця від 7—8. Члениці: Второк, четвер, субота від 4—5. Хлопчики: Понедїлок, середа, пятниця від 5—6. Місячна оплата одна корона. Приходїть і вправляйте!

Твори Л. Лопатинського:

До Бразилїї! др. 4 д. (виперпане). Свєкруха ком. 3 д. (виперпане). Беата і Гальшка др. 5 д. 1 К. Конкурс на мужа ком. 5 д. 90 с. Іл ко Пацак. (IV. заповідь) др. 5 д. 1 К. Параця ком. 3 д. 2 К. Перший Горальник. др. 3 д. Яблочникар ком. 1 д. 40 с. Сольо терно оповіданє 20 сот.

Переклади: Уриель Акоста Гучкова траг. 5 д. 2 К. Лабогетус Берисона др. 3 д. 1 К. Дїстати можна у Львові, в книгарні Товариства Шевченка (ул. Театральна 1.) і в Стаєропільській (ул. Руска 3).

„Торбан”

музична бібліотєна видає Українська Накладня Львів, Врєновська 8. Каталог даром і оплатно.

Ц. к. упр. гал. акц.
Банк Гіпотечний
Відділ депозитовий
приймає вклади і виплачує задатки на рахунок біжучий, приймає до перекладання папери партієні і дає на них задатки.
Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграничних т. зв.
Депозити сховковї (Safe Deposits)
За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касї папірній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перекховувати може свої майно або важні документи.
Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідїйши зарїджєня.
Приписи дотичю того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Щадїть і купуйте землю!
Товариство взаїмного кредиту
„Джістер”
стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)
платить 4% від вкладок, приймає і виплачує вклади кожного дни, крім недїль і свят; Удїляє позички на 6% на гіпотєку або за порукою; дає більшї позички парцелянтам на купно землі; сїлату гіпотєчних позичок розкладає 15 лїт, при 30 рвтах пїврічних вносїть рата на капїтал і процент разом 5 корон від 100 корон
На покритє дахів бляхою або черепом удїляє „Джістер“ позички на 5%.
Позички можуть дістати тільки члєни; якщо члєн може приступити тільки члєн Товариства „обвєщєть“ „Джістер“
Дивиденда від удїлів члєнських вносїли єє 6%.
Вкладки можуть вкладати також не члєни
Вкладки вносїть 19.12.1905: 2,072,928 К.
Позички удїленї 2,041,615 К.
Удїли члєнів 162 127 К.
Фонд резервовий 30 288 К.
Цїнні папери і члєнські 257,963 К.
З чистих експїє удїлів „Джістер“ на першїх бурсї і иншїх єєодїйні ціли вже вїд 40 000 корон

Щадїть і купуйте землю!
Colosseum
в пасажи Германів при ул. Соняшній у Львові.
Нова сензаційна програма.
від 15. до 30. надолїста 1906.
Щодєнно о год. 8. вечер представлєнє. В недїлі і свята 2 представлєня о 4. год. полд. і о 8. год. вечером. Що пятницї High Life уредставлєнє. Білєти вчаснїше можна набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.
можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і у всїх торговлях в краю.